

102/3

KISWAHILI

KARATASI YA 3

FASIHI

JULAI/AGOSTI, 2014

MUDA: SAA 2 ½

TATHMINI YA PAMOJA WILAYA YA MBOONI MASHARIKI, 2014

Hati ya kuhitimu elimu ya sekondari Kenya (K.C.S.E)

102/3

KISWAHILI

KARATASI YA 3

FASIHI

MUDA: SAA 2 ½

MAAGIZO

- Jibu maswali manne pekee.
- Swali la kwanza ni la **lazima**.
- Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu nne zilizobaki yaani, Riwaya, Hadithi fupi na Fasihi simulizi.
- Usijibu maswali **mawili** kutoka kwa sehemu moja.
- Karatasi hii ina kurasa tatu.
Matahiniwa ni lazima ahakikishe kwamba kurasa zote za karatasi hii zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo.

1. LAZIMA**SOMA SHAIRI LIFUATALO KISHA UJIBE MASWALI.**

1. Naja sasa ni ndiyani ,naja kwetu mzalendo
Naja nirudi nyumbani ,nilowe kwa nako kando
kwetu' mi nakutamani ,kulo na mwingi uhondo
Nijaye ni ile nyundo ,misumari hadharani
2. Naja kwingine juwapi ,kulojaa langu pendo ?
Henda nade kwinginepi,sawa nako kwa muundo?
Kaa kwingine anapi ,ela kwenye lakwe gando?
Nijaye ni ile nyundo ,misumari hadharini.
3. Naja nije rudi papo ,panigendeme mgando
Ningaambiwa kwetu hapo ,kwamba kwanuka uvundo
Sitakwenda penginepo ,'tarudi kuko kwa mwando
Nijaye ni ile nyundo,misumari hadharani .
4. Naja sitapakimbiya ,ningambwa kuna vimondo
Takujakuvilekeya , vinganijiya kwa rundo
Nilipozawa 'tafiya,sikimbii kwenda kando
Nijaye ni ile nyundo,misumari hadharini.
- 5 Naja hiwa 'mekomaa ,kuzidi nilivyo mwando
Tena nnajiandaa,kwa fikira na vitendo
Kwetu nije kuifaa, na kitilioya pondo
Nijaye ni ile nyundo ,misumari hadharini.
- 6 Naja na ingawa maja ,siwaekei mifundo
Moyo wangu ushatuja ,mawi nalotendwa mwando
Ela wataoningoja ,na vyao viwi vitendo
Nijaye ni ile nyundo,misumari hadharini.

- (a) Eleza jinsi ' uzalendo' wa mshairi unavyo jitokeza katika beti za 1 na 2 (alama 4)
- (b) Fafanua jazanda zinazopatikana katika mshororo:
Kaa kwingine anapi,ela kwenye lakwe gando? (alama 2)
- (c) Andika ubeti wa tatu katika lugha ya nathari. (alama 4)
- (d) (i) katika ubeti wa 5 mshairi amebadilika.Eleza (alama 2)
- (ii) Ananui kufanya nini pindi arudipo? (alama 2)

- (e) Eleza ujumbe unaopatikana katika ubeti wa 6. (alama 2)
- (f) Andika maneno haya katika Kiswahili sanifu. (alama 2)
- (i) mwando
- (ii) ningambwa
- (g) Kibwagizo cha shairi kinampa sifa gani mshairi? (alama 2)

SEHEMU YA B: RIWAYA**KEN WALIBORA: KIDAGAA KIMEMWOZEA.****Jibu swali la 2 au 3**

2. Onyesha nafasi ya mwanamke katika jamii kama anavyodhihirisha mwandishi wa riwaya hii? (alama 20)
3. "...sitaki kelele hapa kwenye ikulu ya rais."
- (a) Eleza muktadha wa dondoo hili? (alama 4)
- (b) Taja na ufafanue tamathali ya usemi inayojitokeza kwenye dondoo. (alama 2)
- (c) Huku ukirejelea riwaya zima onyesha utekelezaji wa haki unavyoshugulikiwa na mwandishi? (alama 4)

SEHEMU C: TAMTHLIA**T. AREGE: MSTAHIKI MEYA****Jibu swali la 4 au 5**

4. Mwandishi ametumia mbinu ya kinaya kufanikisha maudhui yake. Eleza?
5. "...tuna matatizo mengi yaliyotuzonga kwa muda mrefu. Kwanza mishahara midogo."
- (a) Fafanua muktadha wa dondoo hili? (alama 4)
- (b) Eleza matatizo mengine yaliyoikabili jamii inayosawiriwa katika diwani hii? (alama 6)

SEHEMU D: Hadithi Fupi na Fasihi Simulizi, Damu Nyeusi na Hadithi Nyigine na Ken Walibora na Said**A. Mohamed****Jibu Swali la 6 au 7**

6. Fikirini anakumbana na ubaguzi wa aina tofoauti huko . "Ughaibuni". Dhibitisha kauli hii? (alama 20)

FASIHI SIMULIZI

7. a) Ngomezi ni nini? (alama 2)
- b) Eleza sifa tano za ngomezi ? (alama 10)
- c) Fafanua kasoro nne zinazohusishwa na ngomezi, kama kipera cha fasihi simulizi? (alama 8)